

L'hostalet del Forat

Gisclareny

Ubicació

Comarca:	Berguedà
Lloc/Adreça:	Al veïnat de l'hostalet. Pista de Bagà a la Font de l'Adou PK. 4, creua el pont a la dreta en 200 mt
Emplaçament	Al veïnat homònim de l'Hostalet a la riba dreta del torrent del Forat i al costat del camí dePendis
Alçada:	922
Coordenades:	
Latitud:	42.26891
Longitud:	1.81495
UTM Est (X):	402271
UTM Nord (Y):	4680314

Classificació

Número de fitxa	08093 - 16
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Conjunt arquitectònic
Estil / època:	Modern Popular
Segle	XVI-XVIII
Estat de conservació	Bo
Notes de conservació:	Les pallisses han estat reconvertides en refugi de "vents de Cadí" i el volum de la masia de l'hostalet ha estat rehabilitat amb una coberta nova de les mateixes característiques que l'antiga i un entiranat interior
Protecció	Inexistent
Accés	Fàcil
Ús actual:	Altres
Titularitat	Privada
Titular:	08092A001000230000YU
Fitxes associades:	
Cal Cerdanyola	
Autoria de la fitxa	Pere Cascante i Torrella

Descripció

Conjunt arquitectònic format per la masia de l'hostalet, les quadres i les pallisses i l'era de batre el gra situats damunt del marge dret del torrent dels Empedrats o del Forat conformant el veïnat homònim. L'edifici principal correspon amb un edifici de planta més aviat rectangular orientat en sentit est-oest de dos cossos i compost per una planta baixa, una plantes pis i golfes cobertes amb teulada a dues vessants de teula ceràmica àrab damunt de cavalls i llates de fusta i amb el carener perpendicular a la façana principal que s'orienta a l'est. Les divisions internes han desaparegut però pel que es pot endevinar encara hauria tingut dues crugies cobertes amb bigues i forjats de fusta. En quant a la distribució de les façanes tal i com acostuema a ser normal en aquest tipus d'edifici hi ha un predomini del massís respecte el buit. La majoria de les obertures es concentren a les façanes sud, nord i est atès que la de ponent es recolza damunt del terreny natural. La façana sud s'organitza mitjançant 3 petites finestres disposades irregularment, la façana est es distribueix mitjançant la porta d'entrada a la planta baixa coronada per una llinda de fusta amb la data de 1703 i dues finestres també amb bastiments de fusta a la planta primera i sota teulada. Finalment la façana nord es distribuïx amb un seguit de 5 finestres rectangulars; tres d'elles que coincideixen amb la planta pis i una darrera al sota teulada. L'aparell és de maçoneria de pedra mal treballada i escairada, unida amb argamassa de calç i col·locada en filades més aviat irregulars amb fragments de teula i maó a trenca junt. Únicament són en pedra picada les cantonades i els muntants de la porta d'entrada. Adossat a llevant hi ha un segon cos d'edifici més baix que el volum principal amb una planta rectangular, dues plantes i teulada a dues vessants i carener perpendicular a la façana principal. S'hi obren dues finestres a diferents alçades. Pel que fa als interiors malgrat hagin desaparegut els forjats i les seves distribucions encara es pot endevinar com hauria estat configurat segons les restes conservades a les parets. A la planta baixa hi hauria hagut les quadres i a la planta primera la sala d'estar o menjador amb la cuina i algunes estances i el sota teulada com assecadors. Encara es poden endevinar algunes finestres amb festejadors de pedra que miren al nord així com els fogons de la cuina a carbonet, el tinell i també on hi hauria hagut la campana de l'escó. Els forats de les bigues dels forjats encara es conserven. Al sud de l'edifici principal i separat per l'espai de l'antiga era de batre el gra hi ha les antigues pallisses, a vui dia restaurat i convertit amb el refugi de "Vents de Cadí". Es tracta d'una construcció de planta rectangular, orientada en sentit sud-est a nord-oest format per una planta baixa i un primer pis, separades per forjats i jàsseres de fusta i cobert amb una teulada a un sol vessant de teula ceràmica àrab damunt de cavalls i llates de fusta i orientada a sud. La distribució de les obertures en façanes ha estat molt alterada degut al nou ús, però segons algunes fotografies d'abans d'emprendre la seva restauració tenia la façana principal mirant a l'era amb un predomini del buit respecte el massís i composta mitjançant dues arcades de perfil rebaixat a la planta baixa amb les dovelles disposades amb la tècnica de "sardinell" i que alhora servien com a base de suport als pilars on hi recolzava la coberta. La resta de façanes eren completament cegues. L'aparell de la seva fàbrica és de maçoneria de carreus de pedra mal treballats i escairats i units amb argamassa de calç i col·locats en filades més aviat irregulars amb fragments de teula i maó a trenca-junt. Aquesta construcció està connectada amb el volum principal mitjançant un mur de maçoneria que alhora delimita l'àmbit de l'era de batre pavimentat amb maons ceràmics de mida rectangular, avui dia substituïts per gespa.

Observacions:

El volum principal de la masia ha estat rehabilitat recentment a través d'un reforç intern de tirants de ferro i se n'ha fet una teulada nova. El volum de les pallisses s'ha destinat a refugi i la majoria de les seves antigues obertures han estat tapiades i substituïdes per altres de noves. Tot i així l'edifici manté la volumetria originària i s'ha deixat les empremtes de les antigues arcades. Abans de la seva restauració la finestra del cos afegit a llevant del volum de l'hostalet tenia un ampit de fusta decorat

amb relleus en escacat similars als de la propera casa del Puig i també a la xemeneia de la llar de foc de Cal Agustil al nucli antic de Bagà. Es tracta d'un element d'influència medieval.

Història

Antic hostal del veïnat del Forat del Pendís o veïnat del Puig del terme de Gisclareny. La casa aixoplugava els traginers i caminants i oferia servei d'hostalatge, pels que anaven o baixaven de l'altre costat del Pendís. A una hora s'arribava a l'hostal de la Font del Faig.

Aigües amunt del torrent de Pendís, hi trobem al peu del camí dels Empedrats, les ruïnes de l'hostalet: no hi ha dubte, calia oferir als caminants i traginers els serveis d'hostalatge, tant abans com després d'empendre un camí que podia esdevenir dur i perillós. A mitjans del segle XVIII el cognom Balderich apareix al Puig i desapareix a inicis del segle XIX. "Comerciant que s'enriqueix ràpidament fent un hostal al camí del Pendís (...) i com a masover del Puig". 1856. El propietari de l'Hostalet de Gisclareny és un tal Lorenzo "Brimós?". El 1863. Sant Martí del Puig era format pels masos de Murcurols, Puig, Cal Quim, Can Manuel, Hostalet, Molí, Monnell, Muga, Oreis, Pelosa, Serdañola, Torra de Santa Magdalena (de Faia) i Trulls. A l'hostalet hi vivia Llorenç Barniol i 8 persones més grans de 7 anys pagaven 60 rals de contribució urbana. A finals segle XIX l'hostalet era propietat de Joan Vilella de Brocà, principal propietari de Gisclareny, que també posseïa els masos del Puig, el molí del Puig i cal Ros. El lloc és denominat sovint pels guies de muntanya a mitjans del segle XIX. 1898. "Els guies s'asseuen a la vora del camí y encenen els cigarros. D'aquest lloch ne diuen el Forat, sens dubte perquè una de les pedres que formen el reclòs és foradada. Empaquetada la màquina, continuem pujant seguint les gerigonces del camí. A les vuit arribem a la Font del Faig".

Posteriorment i en concret el 1905, l'excursionista català; Cèsar August i Torres en fa la següent descripció. "Veïnat del Forat o del Puig, sota'l turó aon s'aixeca la petita iglesia. Lloch molt pintoresch. La vall se trifurca. Baixa a la dreta'l riueral de Cerdanyola y s'obre per son engorjat trau una bella perspectiva del Forat del Pendís, reclòs per les cingleres dels Trulls.

S'atravessa'l petit riu per un rústech pontet, destruït en gran part dels aiguats. Al peu d'aquest, y tocant l'aigua, hi ha'l joliu molí ornat d'eures que'l vesteixen; festejat per aïrosos pollanques y alegrat per la dolça remor de l'aigua, que mormola saltironant entre roques". 1922. Veïnat dels Forats aon se barreja al dessota el torrent del propi nom. Enforc ab el camí que ve de Cerdanya pel Pendís. S'atravessa per un pontet el torrent dels Forats. El lloc torna a ser esmentat al llarg de la guerra civil com a emplaçament de nius d'armetralladores i novament el 1950 l'excursionista Enric Jolis l'esmenta com a lloc de pas per anar a la Cerdanya pel Coll de Pendís. El 1984 la casa de Cal Cerdanyola era reutilitzada com a casa de Colònies i el 2015 les quadres i pallisses de l'hostalet es rehabiliten com a refugi amb el nom de "Vents de Cadí".

Bibliografia

AUGUST, TORRES ,C (1905). Bergadà. Valls altes del Llobregat . Vol VI.

FIGOLS, CARLES (2007). Antics hostals del camí ral. L'hostalet del Forat.

MARTÍN, E (2005). Una mirada sobre la història de Gisclareny.

DDAA (2007) Catàleg específic de masies i cases rurals de Gisclareny Fitxa 047. Annex a la normativa.(dades històriques a les masies incloses).

AHG. Cadastre de 1776.

ACA llibrets de Compliment Pasqual. Amillament de 1863. Extret de Martín, E; 2005. Annex 21 i 22..AMG . Cadastre de 1776. AMG. Cens de 1863

